

พายแพ้อย่างสง่างาม

นำเสนอเมื่อ : 25 พ.ค. 2552

พายแพ้อย่างสง่างาม

เจ้าหญิงแห่งออสเตรีย มารี อังตัวเน็ตต์ ประสูติเมื่อปี ค.ศ. 1755 ทรงสิริโฉมงดงาม เส้นเกศาสีบลอนด์ พระเนตรสีทะเล ทรงสนพระทัยดนตรีและศิลปะ เคยเล่นดนตรีคู่กับโมซาร์ทหลายครั้ง

สงครามและสถานการณ์ทางการเมืองในยุโรปช่วงเวลานั้นทำให้ มารี อังตัวเน็ตต์ ทรงถูกบังคับให้อภิเษกสมรสกับเจ้าชายดอฟิน หลุยส์-อ็อกส์แห่งฝรั่งเศส

ในปี ค.ศ. 1774 กษัตริย์หลุยส์ที่ 15 สวรรคต พระสวามีของพระนางทรงขึ้นบัลลังก์เป็นพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 มารี อังตัวเน็ตต์ ก็ทรงกลายเป็นราชินีฝรั่งเศส ทว่าทรงไม่ไช่ราชินีในฝันของประชาชน มิใช่เพราะชาติกำเนิดออสเตรีย ผู้คนวิพากษ์พระนางที่ทรงใช้ชีวิตหรูหราฟุ้งเฟ้อในราชสำนัก งานเลี้ยง ละคร การพนัน การแต่งพระองค์ ฯลฯ ขณะที่อีกด้านหนึ่ง ประชาชนกำลังอดอยากแค้น

เล่าขานกันทั่วบ้านทั่วเมืองว่า เมื่อ มารี อังตัวเน็ตต์ ทรงได้ยื่นว่าประชาชนอดอยากไม่มีกินแม้แต่ขนมปังขึ้นรา พระนางตรัสว่า "ก็ให้พวกเขากินเค้กสิ"

กลายเป็นคำคมประจำศตวรรษ ทว่าในกาลต่อมา นักประวัติศาสตร์หลายคนแย้งว่า ความจริง มารี อังตัวเน็ตต์ ไม่เคยทรงเอ่ยประโยคนั้น เป็นการสร้างกระแสเกลียดชังพระนางต่างหาก

ในปี ค.ศ. 1789 ใพบกวีตีกำลังคุกุ่น ฝรั่งเศสก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองด้วยความรุนแรง หลังจากประชาชนบุกเข้าทำลายคุกบาстилในวันที่ 14 กรกฎาคม แมชีวิตของพระนางจะอยู่ในอันตรายอย่างใหญ่หลวง แต่ มารี อังตัวเน็ตต์ ทรงมิได้หลบหนีไปเช่นหลายคนในราชสำนัก ยืนหยัดเคียงข้างพระสวามีที่อำนาจในพระหัตถ์ลดน้อยลงไปทุกวัน การปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่นองเลือดที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์โลก ราชวงศ์ถูกควมคุมตัวเป็นนักโทษ ขึ้นศาลประชาชนขอหาทนายแผ่นดิน ในวันที่ 21 มกราคม 1793 พระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ก็ทรงถูกศาลประชาชนตัดสินประหาร

มารี อังตัวเน็ตต์ ทรงรู้ว่าไม่ช้าก็เร็ววาระสุดท้ายของพระนางจะมาถึง แต่ทรงปฏิเสธแผนการช่วยพระนางหนีออกไปจากคุกทุกแผน

วันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1793 มารี อังตัวเน็ตต์ ในสถานะนักโทษหมายเลข 280 ประทับยืนอยู่ต่อหน้าศาล แม้ทรงรู้ว่าคำพิพากษาประหารนั้นถูกกำหนดมาก่อนแล้ว แต่ก็ทรงตอบคำถามและโต้ทอล่าวหาอย่างซื่อสัตย์ เยือกเย็น ทรงยืนรับฟังคำตัดสินประหารชีวิตอย่างสงบนิ่ง แมแต่คนที่เกลียดชังพระนางก็ยังยกย่องความองอาจนั้น

สองวันต่อมา มารี อังตัวเน็ตต์ พระชนมายุสามสิบเจ็ดพรรษา ทรงเขียนจดหมายลาตาย เวลาสิบโมงเช้าวันนั้น ราชินีออสเตรียในภาษาเรียบสืวาก็ดำเนินสู่ลานประหารอย่างเรียบง่าย

ชั่วขณะหนึ่ง พระนางทรงเปลือยเท้าของชายคนหนึ่ง เอ่ยคำขอโทษอย่างสุภาพ แล้วถูกบันเคียวด้วยคมกิโยติน

แม้ว่า มารี อังตัวเน็ตต์ ทรงมิไช่ราชินีที่ตีในสายตาของประชาชน แต่ความสงบและความกล้าหาญของพระนางที่เผชิญหน้าความตายอย่างไม่พริ่นพริ้ง ทำให้หลายคนมองพระองค์ต่างจากเดิม

เมื่อแพ้แล้วก็ยอมรับชะตากรรมอย่างสง่างาม ไม่ตีโพยตีพาย ไม่เป็นขี้แพ้ขวนตี ไม่โยนความผิดให้ผู้อื่น

ไม่ว่าจะเป็นคนดีหรือไม่ดี ขนาดของหัวใจทำให้คนคนหนึ่งยิ่งใหญ่กว่าอีกคนหนึ่ง

วิกฤติเศรษฐกิจในอเมริกาไม่นานมานี้ฉายภาพให้เราเห็นผู้นำที่บริหารองค์กร ขนาดยักษ์ผิดพลูดโกลลละลายจนรัฐต้องเข้ามาโอบอุ้ม แต่ผู้นำเหล่านี้ก็เห็นแก่ตัวฉกฉวยเอาเงินช่วยเหลือเป็นโบนัสของตัวเอง แทนที่จะช่วยองค์กรและลูกน้องก่อน

ไม่กี่ปีที่ผ่านมา เมื่อเรือโดยสารแตก กับต้นเรือก็ทิ้งผู้โดยสารลงเรือเล็กหนีไปก่อน

ประวัติศาสตร์หลายพันปียังเต็มไปด้วยผู้นำที่หนีทัพ ผู้นำที่หนีหลังโกงกินจนชาติล่มจม ผู้นำที่หนีคดีฉ้อราษฎร์ ฯลฯ

แต่สำหรับผู้นำที่เข้าใจกติกาของเกมการเมือง ความไม่แน่นอนของอำนาจ และมีขนาดของหัวใจยิ่งใหญ่กว่าคณาธรรมา เมื่อล้มลงแล้ว ก็ยึดถือรับชะตากรรมนั้น และสามารถยิ้มเยาะความตายแม้มันมารออยู่ตรงหน้า

บทความโดย...วินทร์ เลียววาริณ

